

Las rosnący na roli

Kiedyś w Polsce wszystko było jasne – po drewno chodziło się do własnego lasu lub kupowało u miejscowego leśniczego.

Dziś las porasta łąki i pola. Grunty niebędące lasem wykorzystywane były głównie do produkcji rolnej (roślinnej i zwierzęcej), stąd też trudno było oczekiwać, że w nieodległej przyszłości obszary te staną się miejscem znaczącej produkcji drewna. Wpłynęły na to zarówno problemy z utrzymaniem właściwego stanu zagospodarowania gruntów w warunkach ograniczonej opłacalności tradycyjnej (niskotowarowej) produkcji rolnej, jak i brak opodatkowania w odniesieniu do najsłabszych gruntów rolnych. W efekcie szacuje się, że aktualnie w Polsce mamy ponad 300 tys. ha gruntów rolnych pokrytych roślinnością drzewiastą, które w znacznej części mogłyby stanowić przedmiot użytkowania leśnego. Aby tak się stało zainteresowani właściciele muszą podjąć trud i ponieść niemałe koszty związane z wprowadzeniem zmian danych objętych ewidencją gruntów i budynków. Potrzeba taka wynika z przepisów ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287), zobowiązujących właścicieli, w których władaniu znajdują się grunty i budynki lub ich części, do zgłaszania staroście wszelkich zmian danych objętych ewidencją gruntów i budynków, w terminie 30 dni licząc od dnia powstania tych zmian, przy czym obowiązek ten nie dotyczy zmian wynikających z decyzji właściwych organów (czyli z urzędu). W tych warunkach trudno oczekiwać nawału chętnych do przeklasyfikowania posiadanych gruntów rolnych na las.

Utrzymywanie roślinności drzewiastej i krzewiastej (zadrzewień i zakrzaczeń) na gruncie rolnym pociąga za sobą określone skutki. Usunąć drzewo lub krzew z terenu nieruchomości można dopiero po otrzymaniu specjalnego zezwolenia, wydawanego na wniosek właściciela, przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Przed wydaniem ewentualnej zgody na wycinkę drzew lub krzewów odpowiedni organ dokonuje oględzin w zakresie występowania gatunków chronionych w obrębie drzew przeznaczonych do wycinki. W przypadku, gdy chcemy usunąć drzewo z nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków, po zgodę na jego usunięcie powinniśmy udać się do wojewódzkiego konserwatora zabytków. Usunięcie drzew lub krzewów na obszarach objętych ochroną krajobrazową w granicach parku narodowego albo rezerwatu przyrody wymagać będzie uzyskania zgody odpowiednio dyrektora parku narodowego albo regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Wydanie zezwolenia może być uzależnione od przesadzenia drzew lub krzewów w miejsce wskazane przez wydającego zezwolenie albo zastąpienia ich innymi drzewami lub krzewami, w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów. Wydanie zezwolenia na wniosek właściciela nieruchomości jest odpłatne, przy czym istnieje możliwość odroczenia lub umorzenia naliczonej opłaty.

Ustawa o ochronie przyrody czyni pewne wyjątki od opisanej reguły, jednak dotyczą one wyłącznie usuwania drzew lub krzewów:

- w lasach (regulują to zagadnienie przepisy ustawy o lasach);
- owocowych, z wyłączeniem rosnących na terenie nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków oraz w granicach parku narodowego lub rezerwatu przyrody – na obszarach nieobjętych ochroną krajobrazową;
- na plantacjach drzew i krzewów (w tym plantacje choinkowe oraz zagajniki o krótkim okresie rotacji);
- których wiek nie przekracza 10 lat (poprzednio było to 5 lat);
- usuwanych na podstawie decyzji właściwego organu w sprawach dotyczących ochrony przeciwpowodziowej, bezpieczeństwa ruchu drogowego, kolejowego lub lotniczego, potrzeb związanych z utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.

Zatem jeśli nie mamy do czynienia z opisanymi wyjątkami od reguły, to pozostaje nam napisanie wniosku o wydanie zezwolenia, który w przypadku posiadacza i właściciela nieruchomości powinien zawierać następujące dane: imię, nazwisko i adres albo nazwę i siedzibę, tytuł prawny władania nieruchomością, nazwę gatunku drzewa lub krzewu, obwód pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm, przeznaczenia terenu, na którym rośnie drzewo lub krzew, przyczynę i termin zamierzonego usunięcia drzewa lub krzewu, wielkość powierzchni, z której zostaną usunięte krzewy, rysunek lub mapę określającą usytuowanie drzewa lub krzewu w stosunku do granic nieruchomości i obiektów

budowlanych istniejących lub budowlanych na tej nieruchomości.

Utrzymywanie nanieśi roślinnych (zadrzewień i zakrzaczeń) w obrębie gruntów rolnych stanowi także przedmiot regulacji wydawanym przez Unię Europejską, które odnoszą się zarówno do gruntów rolnych uprawianych (objętych płatnościami), jak i gruntów gdzie gospodarowania rolnego zaniechano (cytat z Rozporządzenia Rady (WE) NR 73/2009: „Państwa Członkowskie zapewniają, że wszystkie grunty rolne, a w szczególności grunty, które nie są już wykorzystywane do celów produkcyjnych, są utrzymywane w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska”). M.in. w ramach przeciwdziałania wkraczaniu niepożądanego rośliności przyjęto, że grunty rolne objęte systemem dopłat nie są porośnięte drzewami lub krzewami za wyjątkiem drzew i krzewów;

- 1) nie podlegających wycięciu, zgodnie z przepisami o ochronie przyrody,
- 2) mających znaczenie dla ochrony wód i gleb,
- 3) nie wpływających na prowadzoną na TUZ i skłonach produkcję roślinną.

Ustalono także, że:

- 1) plantacje upraw trwałych (sady, jagodniki, szkółki, chmielniki, winnice itp.) są utrzymywane w stanie niezachwaszczonym,
- 2) plantacje energetyczne „zagajniki o krótkiej rotacji” są prowadzone w odpowiedni sposób. Za zagajniki o krótkim okresie rotacji uznaje się drzewostany o krótkim okresie wegetacji, o cyklu przerobowym 20 lat lub krótszym, ich zbiór następuje nie rzadziej niż co sześć lat – wierzba i topola, oraz osiem lat – brzoza,
- 3) plantacje energetyczne utrzymywane powinny być w następujący sposób:
  - od granicy sąsiedniej działki, na której są prowadzone uprawy innych plantacji energetycznych lub leśnych powinien być zachowany odstęp 1,5 metra;
  - od granicy gruntów rolnych 3 metry;
  - są niezachwaszczone.

Piotr Skolud

